

Міністерство освіти і науки України
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Департамент науки і освіти Харківської обласної військової адміністрації
Національна академія педагогічних наук України
Північно-Східний науковий центр Національної академії наук
України і Міністерства освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди (Україна),
кафедра освітології та інноваційної педагогіки
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби (Україна)
Кардіфський університет Метрополітан (Велика Британія)
Вестмінстерський університет (Велика Британія)
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Педагогічний інститут Чендуського університету (Китайська Народна Республіка)
Університет імені Неджметтіна Ербакана (Туреччина)
Інститут публічного адміністрування при Університеті Миколаса Ромеріса (Литва)
Центр музично-освітньої майстерності (Париж, Франція)

МАТЕРІАЛИ

**VII Міжнародної науково-практичної конференції
«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»
«PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEMS OF
HIGHER AND SECONDARY EDUCATION IN THE CONDITIONS
OF MODERN CHALLENGES: THEORY AND PRACTICE»
(м. Харків, 16 – 18 березня 2023 року)**

**Харків
2023**

ББК 74.58+74.20+88.40+88.840

УДК 37.013.77:[378+373.5]

П86

Редакційна колегія:

Білик В. М. – к-т пед. наук, доцент кафедри кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Кін О. М. – д-р пед. наук, доцент кафедри кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Лупаренко С. Є. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Попова О. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ткачова Н. О. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Штефан Л. А. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Якімова М. Е. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Затверджено редакційно-видавничою радою

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

(протокол № 5 від 18.05 2023 року)

Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 16–18 березня 2023 р.) / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. 1162 с.

У збірнику відображено психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої школи в умовах сучасних викликів. Він містить результати досліджень учених, викладачів, учителів, наукові пошуки докторантів, аспірантів, студентів з питань розвитку педагогічної науки й освіти, психолого-педагогічних аспектів інклюзивної освіти, організації дистанційного навчання, реалізації інноваційних технологій, розвитку обдарованої особистості в сучасному освітньому середовищі, професійної підготовки фахівця а також сучасних проблем порівняльної педагогіки.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам вищих закладів освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

© Харківський національний
педагогічний університет імені
Г. С. Сковороди, 2023

СЕКЦІЯ IV
ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Батаєва К. В. Соціальний інфантілізм versus соціальна зрілість студентів в інклюзивному освітньому середовищі.....	327
Бондар Н. М. Умови оволодіння писемним мовленням у дошкільні роки.....	329
Борсук Т. О. Досвід зарубіжних країн у формуванні інклюзивної компетентності майбутніх психологів.....	330
Валько Т. І. Моральна підготовка старшокласників з інтелектуальними порушеннями до сімейного життя.....	333
Войтовська А. І. До питання про заборону дискримінації з інвалідністю.....	335
Волківський В. М., Коцур Н. І. Оздоровчо-корекційна робота вчителя фізичної культури з учнями з порушеннями постави.....	337
Григор'єва І. О. Організація психолого-педагогічного супроводу дітей із порушеннями психофізичного розвитку в умовах конфлікту на Сході України.....	340
Давиденко Є. О., Пішун С. Г. До питання реалізації інклюзивної освіти на уроках музичного мистецтва	343
Єсіна Н. О., Полякова К. М. Профілактика наркоманії серед підлітків у закладах загальної середньої освіти.....	346
Єсіна Н. О., Кузнецов А. І. Соціальна активність підлітків із неповних сімей як соціально-педагогічна проблема.....	350
Zhornokui U. V. Depiction of the category of blindness in the novel «Dawn» by E. H. Porter.....	353
Іванов Д. С. Форми і методи роботи вчителя фізичної культури з учнями з обмеженими фізичними можливостями.....	354
Капітула М. С. Логоритміка в системі корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.....	356
Карпова М. В., Сасіна І. О. Формування соціальних навичок у дітей з порушеннями зору.....	358
Кін О. М., Чорна Д. Ю. Зміст і напрями роботи соціального працівника з дітьми-інвалідами.....	359

підібраний комплекс логоритмічних вправ позитивно впливає не лише на мовлення дитини, але й на її психічний та емоційний стани, що дає підстави свідчити про позитивну динаміку її розвитку.

Список використаних джерел

1. Бухало О. Л. Робоча програма «Логоритміка» для студентів ОПП «Дошкільна освіта». Маріуполь : Маріупольський державний університет, 2019. С. 3-16. URL : https://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/1041/1/KNMZD_Logorytmika.pdf (дата звернення: 27.02.2023).
2. Гандзюк С. Логоритміка – система рухових вправ. *Дошкільне виховання*. 2012. №1. С. 28-34.
3. Забара О. В. З історії виникнення логопедичної ритміки. *Логопед*. 2012. №10. С. 8-15.
4. Картушина М. Ю. Логоритміка для малюків. Київ : ТЦ Сфера, 2005. 234 с.

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ

Карпова М. В.

магістр кафедри офтальмопедагогіки та офтальмопсихології,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна

Сасіна І. О.

кандидат психологічних наук, доцент,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна

2016 року Колегія Міністерства освіти і науки затвердила концепцію реформи «Нова українська школа», у якій були визначені принципи, ключові компетентності та наскрізні вміння, відповідно до яких визначаються вимоги до обов'язкових результатів навчання на кожному освітньому рівні.

У загальній та спеціальній психолого-педагогічній літературі основні підходи до аналізу і впровадження компетентнісного підходу в навчальній діяльності були висвітлені у наукових працях І. Беха, А. Дашковської, І. Єрмакова, Т. Костенко, О. Овчарук, О. Паламар, О. Пометун, М. Федоренко, С. Федоренко та інших. Зокрема, у дослідженнях з тифлопедагогіки зазначається, що формування більшості наскрізних умінь в учнів з порушеннями зору буде потребувати спеціальної корекційної роботи, що пов'язане зі специфічними закономірностями розвитку дітей із зоровою депривацією, і як наслідок – зі складною соціальною ситуацією розвитку [1].

Глибоке зниження зору призводить до порушення взаємодії дитини з реальним оточенням, оскільки, обмежуючи накопичення в чуттєвій сфері, воно вторинно відбивається на розвитку не лише пізнавальної, але і фізичної активності, що, у свою чергу, значно ускладнює виникнення все нових соціальних зв'язків. Л. Виготський визначав соціальну ситуацію розвитку як співвідношення

зовнішніх та внутрішніх умов розвитку психіки, коли зовнішні умови мають відповідати особливостям психічного розвитку.

У своєму фундаментальному дослідженні Є. Синьова зазначає, що при глибоких порушеннях зору дитина розвивається в особливих умовах: створюється своєрідна, складна соціальна ситуація розвитку, зумовлена розходженням двох його планів: біологічного й соціального [2, с. 94]. Ефективність компенсаторних пристосувань знаходиться в прямій залежності від первинного порушення та відповідності йому соціальних умов та педагогічних впливів. Такими соціально значимими для розвитку дитини з порушеннями зору можуть бути умови спеціально організованої роботи, які забезпечать формування в дитини ключових компетентностей.

Важливо, щоб формування соціальних навичок у закладах освіти відбувалося на засадах педагогіки партнерства, що передбачає спілкування, взаємодію та співпрацю з усіма учасниками освітнього процесу. Також формуванню соціальних навичок у дитини з порушеннями зору сприяє використання інтерактивних технологій навчання, які дають можливість активно включати дитину у спільну колективну діяльність з урахуванням її інтересів та провідного каналу сприймання.

Отже, урахування положень педагогіки партнерства буде забезпечувати сприятливу соціальну ситуацію розвитку, а використання в освітньому процесі методів інтерактивних технологій дає можливість формувати: ключові компетентності учнів, їхню активну, ініціативну позицію в навчанні, креативні здібності, навички конструктивної співпраці, а також розширювати межі їх соціального досвіду.

Список використаних джерел

1. Дашковська А. В., Федоренко С. В. Формування образотворчої компетентності у молодших учнів зі зниженим зором про українську народну іграшку. *Науковий журнал Хортицької національної академії. Серія: Педагогіка. Соціальна робота: наук. журн.* Вип. 1 (1). Запоріжжя, 2019. С. 146-156.

2. Синьова Є.П. Особливості розвитку і виховання особистості при глибоких порушеннях зору: монографія. Київ, 2012. 441 с.

ЗМІСТ І НАПРЯМИ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА З ДІТЬМИ-ІНВАЛІДАМИ

Кін О. М.

доктор педагогічних наук, доцент,

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м. Харків, Україна

Чорна Д. Ю.

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м. Харків, Україна

Показником демократичного розвитку суспільства, його громадської зрілості, соціальної відповідальності, гуманістичної спрямованості є ставлення до